

VÄRLDS HORISONT.

EN
BÄTTRE
VÄRLD

SVENSKA FN-FÖRBUNDET | EN BÄTTRE VÄRLD | NUMMER 1 2014

*Historisk
uppgörelse om
kemiska vapen*

SIDAN 10

**Tuffa villkor
för Zimbabwes
FN-förbund**

SIDAN 16

HJÄLP SYRIEN!

Miljoner människor i nöd

Foto: Anthony Moreland/RN

En man som varit på flykt undan strider har återvänt till sin hemby i nordvästra CAR och reparerar taket på sitt hus.

ICC UTREDER VÅLDET I CAR

Internationella brottnsdomstolen ICC har beslutat att öppna en utredning om krigsförbrytelser i Centralafrikanska Republiken, CAR. Det tillkännagav domstolens chefsåklagare Fatou Bensouda i början av februari efter att ha granskat ett antal rapporter om extrema grymheter begångna av olika väpnade grupper.

FN:s kontor för mänskliga rättigheter varnade samtidigt för en allt värre situation med ökande våld och kriminalitet på gatorna, regelrätta avrättningar och en spiral av dödliga attacker och hämndaktioner mellan muslimska och kristna grupper.

Tusentals personer har dödats i landet sedan strider bröt ut i december 2012. 2,2 miljoner människor, ungefär halva befolkningen, är nu i behov av humanitär hjälp.

KRITIK MOT VATIKANEN FÖR SEXBROTT

FN:s kommitté för barnets rättigheter riktade i februari skarp kritik mot Vatikanstaten för att inte ingripa tillräckligt kraftfullt mot bl a pedofili och barnpornografi inom katolska kyrkan. FN kräver bl a att präster och andra kyrkoarbetare som är skyldiga till sexövergrepp lagförs och att pedofiler som fortfarande är i kontakt med barn omedelbart tas ur tjänst. Kommittén kritiserar även Vatikanen för dess förhållningssätt till homosexuella och till aborter.

HAMMARSKJÖLDS DÖD TAS UPP AV GENERALFÖRSAMLINGEN

I september presenterade en internationell juristkommission en rapport där den rekommenderar FN att på nytt utreda flygkraschen där den svenske generalsekreteraren Dag Hammarskjöld dog 1961. Nu har FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon beslutat att presentera rapporten för generalförsamlingen som kan fatta beslut om förnyad utredning. Enligt

kommissionen finns hemligstämplade dokument hos den amerikanska övervakningstjänsten NSA som kan kasta nytt ljus över händelsen. Tidigare utredningar har kritiserats för bristande försök att gå till botten med händelseförloppet.

FN VÄLKOMNAR AFRIKANSKT HUNGERMÅL

Vid det senaste toppmötet i Addis Abeba i AU, Afrikanska Unionen, enades unionens medlemmar om målet att avskaffa hungern på kontinenten till 2025. Chefen för FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation FAO, José Graziano da Silva, välkomnar beslutet.

– Tillväxten i Afrika är större än någonsin. Samtidigt är det den enda kontinent där det totala antalet hungrande har gått upp sedan 1990, säger da Silva.

– Utmaningen blir nu att omsätta visionen om ett matsäkert Afrika till verklighet genom att angripa den långa raden av orsaker till hunger. Att investera i jordbruket, att skapa sociala skyddsnät för de fattiga, att garantera rätten till land och vatten och att inrikta sig på småskaliga jordbrukare och ungdomar kommer att vara nycklarna till framgång.

SVERIGE INVALT I UNESCOS STYRELSE

Under den senaste generalkonferensen för Unesco, FN:s organisation för utbildning, forskning, kultur och kommunikation/medier, valdes Sverige in i styrelsen för perioden 2013–2017. Sveriges styrelseledamot är Amelie von Zweigbergk som har lång erfarenhet av att arbeta i den politiska sfären och har varit statssekreterare åt flera ministrar i regeringen.

De nordiska länderna har ett nära samarbete i Unescofrågor och samtliga nordiska länder stod bakom Sveriges kandidatur. Unescos styrelse har 58 medlemsländer och sekretariatet ligger i Paris.

NY KLIMATRAPPORT RINGAR IN MÄNSKLIG PÅVERKAN

Ytterligare en delrapport från nästa stora kunskapssammanställning (AR5) från FN:s klimatpanel IPCC släpptes i januari. Delrapporten slår fast att den globala uppvärmningen är ställd utom tvivel, att mänsklig aktivitet sedan mitten av 1900-talet varit den främsta orsaken och att koncentrationen av växthusgaser i atmosfären nu är den högsta på minst 800 000 år.

”Mänsklig påverkan har fastställts som en faktor i uppvärmningen av atmosfären och haven, i förändringarna av globala vattenflöden, i minskade snö- och ismassor, i höjningen av havsnivån och i vissa extrema väderfenomen”, enligt rapporten.

När IPCC presenterade sin förra kunskapssammanställning (AR4) 2007 angav man sannolikheten att människans aktiviteter låg bakom uppvärmningen till 90–100 procent. I den nya rapporten har siffran höjts till 95–100 procent. AR5 presenteras hösten 2014.

INTERNATIONELLA ÅR 2014

Under 2014 kommer FN att särskilt uppmärksamma fyra teman med ett s k internationellt år.

Det internationella året för solidaritet med palestinier (*International Year of Solidarity with the Palestinian People*) syftar till att stödja fredsprocessen i Mellanöstern och främja palestiniers rättigheter.

Det internationella året för små önationer (*International Year of Small Island Developing States*) handlar om främja dessa länders utveckling.

Det internationella året för familj jordbruk (*International year of family farming*) handlar om att sätta fokus på familj jordbruket och småskaliga jordbruks betydande roll för att utrota hunger och fattigdom. Se www.fao.org/family-farming.

Det internationella året för kristallografi (*International Year of Crystallography*) ska öka kunskapen om kristaller och dessas betydelse för teknisk utveckling. Se www.kristall2014.se.

Mohammed Assaf, ungdomsambassadör för FN:s hjälporgan för palestinska flyktingar (UNRWA) och vinnare av ”Arab Idol”, talar med pressen i FN-högkvarteret.

EN STRIMMA AV HOPP

VÄLKOMMEN TILL VIKTIG LÄSNING

Svenska FN-förbundet arbetar för att alla människor ska leva i fred och säkerhet och få sina rättigheter respekterade. Varje dag engagerar sig medlemmar och organisationer för att utveckla samhällen så att människor kan leva i frihet och värdighet. FN-förbundet är länken mellan dig och världen.

Världshorisont
Svenska FN-förbundet
Box 15115, 104 65 Stockholm
Tel: 08 – 462 25 40, Fax: 08 – 641 88 76
E-post: varldshorisont@fn.se
Webb: www.fn.se/varldshorisont
Twitter: [varldshorisont](https://twitter.com/varldshorisont)

Redaktör: AnnaLena Andrews
Praktikant: Sara Lund
Ansvarig utgivare: Linda Nordin
Layout: Tomorro', Tryckeri: Tellogruppen AB
Annonssäljare: Elisabeth Tingdal,
031 – 84 21 82, elisabeth@lira.se
För ej beställt material ansvaras ej.
Artikelförfattarna svarar själva för innehållet i respektive artikel. För frilansmaterial ingår publicering både i tidningen och på FN-förbundets webbplats.

Världshorisont utges av Svenska FN-förbundet.
ISSN 0042-2134
Prenumerationspris:
190 kr (helår, 4 nr)
PlusGiro: 50990-1

#1

Omslagsbild: 13-åriga Nour Am Hammad från Quasir är internflykting i Syrien och bor nu utanför Yabrud tillsammans med sina syskon och farföräldrar. Foto: Niclas Hammarström

Det är svårt att ta in omfattningen av katastrofen i Syrien. Hunger och nöd råder i stora delar av landet samtidigt som kriget fortgår med ofattbar brutalitet. Minst 130 000 människor har dödats och nio miljoner har drivits från sina hem vilket motsvarar storleken på hela Sveriges befolkning.

En av alla dessa syriska flyktingar är Nour, 13 år, på omslaget av denna tidning. Hon träffade de svenska frilansarna Magnus Falkehed och Niclas Hammarström under deras reportageresa i november, bara ett par dagar innan de kidnappades. De besökte då ett område med flyktingar utanför staden Yabrud i södra Syrien. Nour bodde tillsammans med syskon, farfar och farmor och fick frågan vad som hänt hennes föräldrar, vilket fick henne att brista ut i gråt. Båda har dödats och är borta för alltid.

När denna tidning om Syrien kommer ut i mars 2014 är det tre år sedan konflikten bröt ut. Samtidigt närmar vi oss april och 20-årsminnet av folkmordet i Rwanda. På Världshorisont brukar vi inte göra temanummer om länder men vi bestämde oss för att göra ett undantag. För på samma sätt som vi som var vuxna på 90-talet alltid kommer att bära med oss att världssamfundet inte lyckades ingripa i Rwanda så tror vi att tragedin i Syrien under lång tid kommer att präglad diskussionen om skydd av civila.

Just när jag skriver dessa rader har fredssamtalen i Genève återupptagits efter en tids uppehåll. Samtidigt har FN och dess samarbetspartners lyckats genomföra en evakuering av civila från Homs och även få in en del förnödenheter. Att fredssamtal överhuvudtaget kommit till stånd och att den humanitära operationen i Homs gick att genomföra skänker trots allt en strimma hopp. Man blir också imponerad och ödmjuk när man läser om den massiva humanitära operation som FN och andra organisationer just nu genomför i Syrien och närområdet. Och vi kan alla hjälpa till – läs mer på sidan 14!

Redaktör AnnaLena Andrews
annalena.andrews@fn.se
Twitter: [@varldshorisont](https://twitter.com/varldshorisont)

I DET HÄR NUMRET

4 Syrien: Därför har omvärlden inte kunnat ingripa i det brutala kriget	11 Faktablad om FN:s humanitära arbete i Syrien och de angränsande länderna
6 Syrienkännaren Aron Lund beskriver bakgrunden och analyserar konflikten	16 Medborgerliga rättigheter en stor utmaning för FN-förbundet i Zimbabwe
8 FN:s livsmedelsprogram WFP ger nödhjälp till sju miljoner syrier 2014	18 FN-förbundet välkomnar utökad diskussion om afrofobi i Sverige
10 Intervju med Åke Sellström om arbetet mot kemiska vapen inne i Syrien	19 Niklas Carlsson representerade civila samhället i höstens FN-delegation

Omätligt lidande för miljontals syrier

Foto: MPP/Alber Etela

Situationen för den syriska civilbefolkningen är sannolikt den mest omfattande humanitära katastrofen i modern tid. Men trots detta har omvärlden inte förmått ingripa för att sätta stopp för kriget. Hoppet står nu till fredssamtalen som kan vara inledningen på en reell fredsprocess.

I mars 2011 kom den arabiska våren till Syrien. Regimen under ledning av Bashar al-Assad svarade på de fredliga protesterna med brutalt våld. Idag, tre år senare, har över 130 000 syrier mist livet och nio miljoner är på flykt från ett hänsynslöst och alltmer komplicerat krig. Kaos råder i stridszonerna och försörjningssystem, sjukvård och infrastruktur har till stora delar kollapsat.

I takt med att situationen förvärrats har röster höjts som krävt ett ingripande från FN. Eftersom brotten mot mänskliga rättigheter är så allvarliga och omfattande råder ingen tvekan om att omvärlden skulle kunna ingripa militärt enligt doktrinen skyldighet att skydda

(*Responsibility to Protect, R2P*). Men i FN:s säkerhetsråd har Ryssland och Kina lagt veto mot alla kraftfulla insatser och kriget har kunnat fortgå, månad efter månad.

– Det handlar om den klassiska motsättningen i internationell politik mellan suveränitet och intervention, säger folkrättsexperten Ove Bring.

– Ryssland och Kina vill inte ha några interventioner utan menar att suveräniteten ska värnas. Det innebär att de låter säkerhetspolitiska överväganden väga tyngre än de humanitära.

LIBYEN 2011

Bristen på kompromissvilja i säkerhetsrådet hänger samman med

Libyeninsatsen 2011. Ryssland och Kina släppte då igenom en resolution som ledde till att en Nato-ledd koalition inrättade en flygförbudszone för att skydda civila. Efter insatsen fick västländerna kritik för att ha gått för långt och därigenom missbrukat det mandat som resolutionen gav dem. Ove Bring vill dock inte hålla med om den kritiken.

– Jag tycker inte man kan säga att det är ”Västs fel” att Ryssland och Kina nu är ännu mer avvisande till interventioner än tidigare. Det fanns motstridiga element i resolutionen och Väst utnyttjade de delar som handlade om intervention för att skydda civila. Så de interventionistiska och humanitära elementen tog överhanden.

– Sedan gick det inte att skydda civila utan att avsluta kriget och då föll regimen. Och som ett resultat har den kompromissvilja som fanns i säkerhetsrådet tidigare försvunnit. Det är det pris som världssamfundet har fått betala för insatsen, men jag tycker

Civildbefolkningen lider svårt i stora delar av Syrien och i belägrade områden råder nu svält. På bilden sitter en pojke framför en raserad byggnad i Homs.

Stöd FN:s
humanitära arbete
i Syrien – se
www.fn.se/syrien

ändå att den var lyckad eftersom man uppnådde syftet att skydda befolkningen.

UNITING FOR PEACE

Svenska FN-förbundet har i debatten om Syrien pekat på möjligheten för t ex Sverige att ta initiativ i general-församlingen genom ett förfarande som kallas *Uniting for Peace*. Förfarandet är avsett för allvarliga situationer då säkerhetsrådet är låst men idén har avvisats av den svenska regeringen. Ove Bring, som själv fört fram samma tanke, tror att förklaringen till att ingen velat använda *Uniting for Peace* är att risken för bakslag varit stor.

– Om man röstar i general-församlingen om att ingripa i Syrien så kan man inte skylla på Ryssland och Kina längre utan man får ett kvitto på hur alla stater ställer sig. Och risken är stor att många länder i Afrika, Asien och Latinamerika skulle rösta emot en intervention. Det skulle i så fall innebära att världssamfundet

”Ofta är det så i svåra konflikter att man varken ser någon tydlig början eller något tydligt slut på fredsprocessen”

markerat att suveränitet är viktigare än skydd av civila, och det vore ett ovälkommet resultat, säger Bring.

– Ytterligare en förklaring kan vara att västländerna i säkerhetsrådet inte vill återuppliva *Uniting for Peace*. Det är inte osannolikt att de tycker det är bättre att doktrinen fortsätter att sova sin törnrosasömn i stället för att bli en levande del av folkrätten. Så då har vi en situation där ingen av stormakterna stödjer ett sådant initiativ och då blir det svårt att ta ett trovärdigt initiativ i generalförsamlingen. Någon måste ju agera och viktiga aktörer med militär kraft måste stå bakom om ett förslag ska ha någon reell betydelse.

SLICKAR SÅREN

Katarina Engberg, säkerhetspolitisk analytiker, konstaterar att det finns ytterligare skäl till varför omvärlden inte ingripit i Syrien.

– Vi befinner oss i en epok där västmakterna slickar såren från tidigare ingripanden, säger hon.

– Deras erfarenheter från Irak och Libyen är att det är väldigt svårt att få ansvar för ett land där man störtat regimen och upplöst gamla strukturer. Så det finns ingen politisk vilja från det hållet heller att ingripa militärt i Syrien.

– Ett undantag var perioden efter kemvapenattackerna förra sommaren då det lät som att USA, i samarbete med Frankrike, var berett att sätta sig över säkerhetsrådet och ensamt skrida till handling. Men sedan gjorde man ju i stället upp med Ryssland om att eliminera kemvapnen i Syrien, säger hon.

Både Katarina Engberg och Ove Bring menar att skyldigheten att skydda idag, tre år efter Libyeninsatsen, är en försvagad doktrin. Idén om staters suveränitet har för tillfället medvind medan människors säkerhet får stå tillbaka. Men Bring framhåller att man för den sakens skull inte får sluta argumentera för stöd till

skyldigheten att skydda.

– Man får säga att ”ni argumenterar för suveränitet och ickeintervention, vi

argumenterar för skyddet av mänskliga rättigheter och för att det internationella samfundet ska ha ett övergripande ansvar för människors säkerhet”.

– Man får ta den debatten och inte låta sig tröttnas!

INTERVENTION ÖVERSPELAT

Ove Bring menar att kriget i Syrien nu dessutom gått in i en fas där världssamfundet inte skulle kunna agera militärt, även om man kunde ens om det.

– Frågan om intervention har blivit överspelad – det går inte att intervenera i ett så omfattande och komplicerat krig med en regim som fortfarande är så stark militärt, säger han.

– Det enda vi kan göra nu är att identifiera begränsade insatser av olika slag – humanitära korridorer, evakuera skadade, släppa fram internationella organisationer o s v – just sådant som man diskuterat på fredskonferensen i Genève.

Katarina Engberg menar att det finns skäl att tro att konferensen

markerar inledningen på en bestående fredsprocess.

– En sådan kommer visserligen att bli mycket svår och utdragen, men i slutändan kan den leda till att stridshandlingarna ebbar ut. Det finns vissa positiva tecken som gör att jag tror på en sådan utveckling. Alla parter är mycket krigströtta och trycket från Ryssland och Iran på Assad-regimen verkar öka. Det är uppenbart att ingen kan vinna en total seger så man måste helt enkelt förhandla förr eller senare, säger hon.

Det är mycket viktigt att man nu håller liv i fredsprocessen, fortsätter hon.

– Det gäller att få igång en positiv dynamik med humanitär hjälp och kontakter mellan regering och opposition. Nästa steg kan vara lokala vapenvilor, att stridshandlingarna upphör fläckvis medan konflikten fortsätter i andra områden. Genom att samarbeta på vissa punkter kan man få igång en förhållningskultur och sedan har man något att bygga vidare på.

– Ofta är det så i svåra konflikter att man varken ser någon tydlig början eller något tydligt slut på fredsprocessen och den böljar fram och tillbaka i flera år. Det har vi sett tidigare, t ex under Vietnamkrigets slutfas.

ETT VÄRDE I SIG

Ove Bring framhåller att även om förutsättningarna för fredssamtalen är dåliga så har det ett värde i sig att man försöker.

– Genom konferensen visar FN att man tar principen om fredlig lösning på konflikter på allvar, såsom den står i FN-stadgan. Så FN gör det FN ska: initierar en fredskonferens.

– Överlag tycker jag att FN på senare tid visat att det inte är en överspelad världsorganisation. Först spelade man en viktig roll i kemvapenfrågan och nu har man lyckats få till en fredskonferens. Det visar att FN är med på banan.

■ AnnaLena Andrews

Foto: Galina Gubareva/UNHCR

Augusti 2013: Tusentals människor passerar från Syrien in i Irak över floden Tigris. Många har väntat i dagar och lättningen är stor när gränsen plötsligt öppnas.

Syrienkännaren Aron Lund: Syrien på väg att bli ett nytt Somalia

Den 22 januari 2014 inleddes freds-förhandlingar mellan Bashar el-Assads regering och den syriska exil-oppositionen i Genève. Men få tror på något genombrott.

Istället rasar kriget i Syrien vidare, som det gjort sedan det utbröt 2011. I dagsläget är den troliga slutstationen knappast ett fredsavtal, utan snarare det som FN:s Syriensändebud Lakhdar Brahimi har varnat för sedan 2012: att Syrien blir ett nytt Somalia – ett land i ständigt krig, behärskat av krigsherrar och extremister.

Det började helt annorlunda. I mars 2011 tog fredliga protester fart på flera

håll i Syrien. Det var en del i det som kallades den arabiska våren, en tid full av hopp efter att diktaturerna i Tunisien och Egypten hade fallit. Men Syrien var varken som Tunisien eller Egypten, där presidenterna hade svikits av sin egen arméledning. I Syrien var regimen och armén samma sak, sammanflätade med den styrande Assadfamiljen genom släkt- och klanband.

REGIMEN OCH MINORITETERNA

När Hafez el-Assad tog makten i en militärkupp 1970 såg han snabbt till att anställa släktingar ur sin egen religiösa minoritet, alawiterna, på alla känsliga

positioner inom armén. Officerskåren i Syrien består därför i hög grad av alawiter, trots att de bara utgör en dryg tiondel av befolkningen. Den sunnimuslimska majoriteten, som utgör knappt tre fjärdedelar av befolkningen, kände sig utestängd från makten. Andra religiösa minoriteter, som de kristna och druserna, kom att uppfatta Assad som ett värn mot sunnifundamentalistiska krafter.

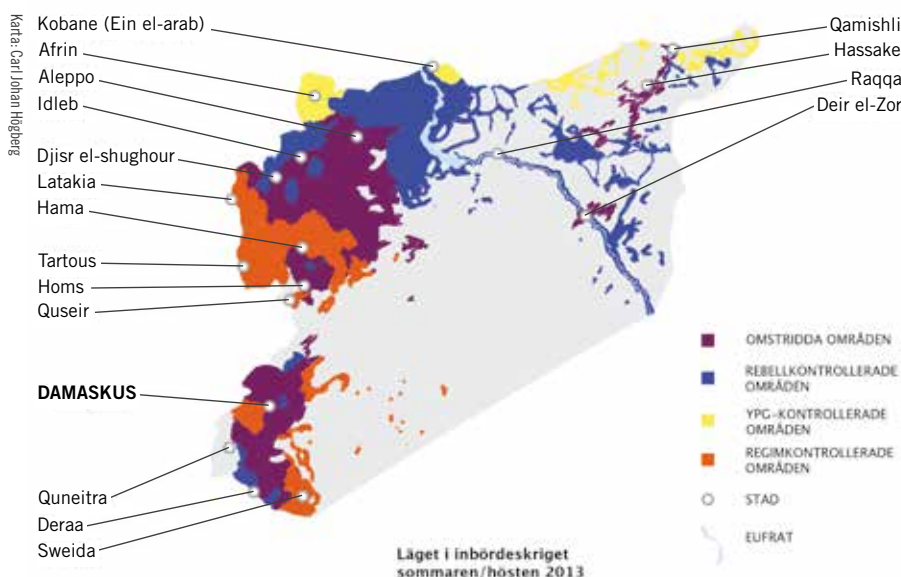
Vid sin död 2000 lämnade Hafez el-Assad makten till sin son Bashar, som därmed också ärvde den regimfadern hade byggt upp: en polisstat vars alawitiska sektarism låg gömd bakom det styrande Baathpartiets kulisser, med stöd från minoriteter och ekonomiskt gynnade grupper i landet.

2011: UPPRORET DELAR SYRIEN

När de regeringsfientliga demonstrationerna spred sig i Syrien 2011 visade det sig snart att de följde just detta religiösa och sociala mönster. Den fattiga sunnitiska landsbygden anslöt sig till protesterna, medan storstädernas medelklass och de områden som beboddes av religiösa minoriteter i allmänhet stödde regimen.

Bashar el-Assads styrkor sköt från första dagarna skarpt mot obehäpnade demonstranter, vilket fick polariseringen att öka och fördjupade den religiösa klyftan. Det födde i sin tur ökande protester och så småningom väpnat motstånd.

Ett år senare hade revolutionen tagit

formen av gerillakrig i stora delar av landet, men trots att oppositionen växte lyckades den inte samla sig bakom någon enad ledning, som kunde ta kontroll över det alltmer kaotiska och våldsamma upproret.

2012: ASSAD TAPPAR KONTROLLEN

Under våren 2012 ägde blodiga strider rum i Homs. Därefter började gerillagrupper bildas i allt högre takt, ofta präglade av islamistiska tankegångar, medan de gamla civila och demokratiskt inriktade oppositionsgrupperna förlorade inflytande. Samma sommar tycktes regimen nära att falla, när gerillan intog stora delar av Aleppo i norra Syrien.

Men upproret förlorade styrfarten när det blev klart att rebellerna inte klarade att bygga någon ny regering. I de områden där regimen drevs ut rasade hela statsstrukturen samman. Ofta bröt även sjukvården, skolväsendet och näringslivet ihop, och snart började gerillan slåss inbördes. Regimen gjorde inget för att underlätta situationen, utan bombade tvärtom urskillningslöst de rebellkontrollerade områdena. Det förvärrade den humanitära krisen, drev miljoner människor på flykt och omöjliggjorde upprättandet av en alternativ regering inne i Syrien – vilket förstas var själva tanken.

I denna situation började mer utpräglade fundamentalistiska grupper vinna mark, inklusive al-Qaidanhängare. De utmärkte sig genom självmordsattacker mot Assads styrkor, men grep också makten bakom rebellernas linjer, genom att använda den islamiska sharialagen för att skapa ordning i de sunnitiska områden där staten hade kollapsat.

2013: LÅSTA STRIDSLINJER

Under 2013 har konfliktlinjerna i Syrien i princip varit låsta. Regeringen har återfått fotfästet efter de svåra motgångarna 2012 och behåller makten i nästan alla större städer, samt i de alawitiska områdena på kusten och i södra Syrien. Oppositionen behärskar den sunnitiska landsbygden, särskilt i norr och öster, men strider pågår också hela tiden på regimkontrollerat territorium i söder.

Assad har försökt väga upp för regimen försvagning och sin krympande folkliga bas genom att använda sin överlägsna eldkraft. Våren 2012 satte han in stridshelikoptrar mot rebellerna, under

ASSADS ANHÄNGARE

SYRISKA ARABISKA ARMÉN: Regeringsarmén består av tiotusentals soldater, med flygvapen och flotta, men har försvagats av förluster och deserteringar. Assad verkar nu i hög grad förlita sig på alawitiska specialförband.

NATIONELLA FÖRSVARSSTYRKORNA: Lokalt rekryterade miliser, särskilt starka i områden som befolkas av de religiösa minoriteterna.
HEZBOLLAH: En Iranstött shiitisk islamistgerilla i Libanon som nu slåss på Assads sida i Syrien. Shiamiliser från Irak gör likadant.

ASSADS MOTSTÅNDARE

HÖGSTA MILITÄRRÅDET: Kallas ibland Fria syriska armén. Är tänkt att fungera som ledningsorgan för upproret, men har begränsat stöd inne i landet. Fungerar som väpnad gren åt Nationella koalitionen, en exilgrupp som stöds av USA, Saudiarabien och andra länder.

ISLAMISKA FRONTEN: Nybildad allians av sunni-islamistiska befälhavare som motsätter sig Högsta militärrådet. Troligen den största motståndsrörelsen i hela Syrien.

DJABHAT EL-NOSRA: En al-Qaidavänlig

grupp som bl a består av utländska sunni-extremister som rest till Syrien för att slåss.

ISLAMISKA STATEN I IRAK OCH LEVANTEN (ISIS): En extrem grupp besläktad med Djabhat el-nosra, aktiv i både Syrien och Irak. Sedan januari 2014 pågår strider mellan Islamiska staten och andra rebeller ö i norra Syrien.

FOLKLIGA SKYDDSENHETERNA (YPG): En sekulär kurdisk grupp, lojal mot PKK-gerillan i Turkiet. Har slagits mot Assad, men framförallt mot andra rebellgrupper.

sommaren jettflygplan, på hösten Scud-missiler och under våren 2013 kom de första trovärdiga rapporterna om attacker med nervgas. Efter ett stort gasangrepp i Damaskusområdet 21 augusti 2013 övervägde USA att intervensera i kriget, men Barack Obama nöjde sig till sist med att Assad överlämnar sina kemiska vapen. Den processen pågår fortfarande.

EN MÖRK FRAMTID

Assad har åtminstone för stunden lyckats rädda sin regim, även om det verkar ha skett till priset av Syriens förstörelse som land. De flesta av hans fiender i omvärlden börjar dra slutsatsen att det inte går att besegra honom med mindre än ett utländskt ingripande, och det vill ingen ta på sig att genomföra. Det innebär att om Syrienkonflikten ska få en lösning, måste presidenten finnas med i ekvationen på något vis.

Därmed inte sagt att Assad har vunnit kriget. Presidenten verkar inte längre ha resurser eller folkligt stöd nog för att återta makten i de delar av Syrien där hans regim har fallit. Redan idag är han beroende av finansiering från Ryssland och Iran, och tiotusentals shiitiska milismän har hämtats in från Irak och Libanon för

att stötta regimen, eftersom Assad inte har tillräckligt med egna trupper.

Det destruktiva ställningskriget kan egentligen bara brytas, på gott eller ont, på ett av fyra sätt: om det sker en utländsk intervention; om det sluts ett fredsavtal med stöd från både regimen och de stora islamistmiliserna; om Assad lönmördas eller störtas i en intern kupp; eller om omvärlden kan enas om att stödja endera sidan till en militär seger.

Inget av dessa alternativ verkar idag särskilt sannolikt, och istället ser vi ett fortsatt sönderfall. Syrien håller på att förvandlas till ett lapptäcke av miliser och krigsherrar, där alla politiska ledare verkar mer angelägna om att försvara sina egna intressen än av att rädda landet genom en kompromiss. Vad som växer fram är, tyvärr, precis det som Brahimi varnade för: Syrien som ett nytt Somalia.

■ Aron Lund

Skribenten är redaktör för nätportalen *Syria in Crisis*. Han utkommer våren 2014 med boken *Syrien brinner: Hur revolutionen mot Assad blev ett inbördeskrig*.

Foto: WFP/Dina El-Kassaby

Zakiya (till höger) och hennes tre döttrar lämnade sin by utanför Aleppo i december 2012. Sedan dess har de varit på ständigt flykt för sina liv.

Foto: WFP/Dina El-Kassaby

Nio månader gamla Salwa har skänkt en stimma hopp till familjen.

På ständigt flykt bort från kriget

När kriget spred sig till provinsen Aleppo i norra Syrien förra vintern, förstörde det allt i sin väg – däribland den lantliga stad där Zakiyas hem en gång fanns. Sedan dess har hon varit på flykt, ständigt på väg bort från en konflikt som finner henne om och om igen.

Aleppo är en av de äldsta boplatserna i världen, med moskéer och kyrkor, medeltida arkitektur och traditionella basarer. Men efter tre års krig har den kommit att likna en spökstad.

En gång i tiden migrerade syrier till den blomstrande staden för att söka jobb inom textilbranschen, turistsektorn eller tillverkningsindustrin. Idag flyr de för sina liv och lämnar gatorna öde.

För ett år sedan lämnade Zakiya och hennes tre döttrar området, utan mycket mer än kläderna på kroppen.

Anne Poulsen. Foto: privat

Anne Poulsen är chef för Nordenkontoret inom FN:s livsmedelsprogram, WFP (*World Food Programme*) med placering i Köpenhamn. Hon träffade nyligen syrisk flyktingar i Jordanien och svarar här på Världshorisonts frågor.

Hur omfattande är WFP:s insats i Syrienkrisen? Det är WFP:s mest utmanande, komplexa och största krisinsats i världen. WFP kommer att vädja om nära två miljarder dollar 2014 för att hjälpa över sju miljoner syrier i akut behov av mathjälp.

Hur ser den humanitära situationen ut? Behoven är massiva. När kriget nu går in på sitt tredje år har majoriteten av syrierna använt sina besparingar och tillgångar. Det

betyder att de nu är helt beroende av den hjälp som WFP och andra humanitära organisationer förser dem med.

Hur var situationen i Zaatarilägret som du besökte i Jordanien?

Zaatari öppnades i juli 2012 för cirka 20 000 syrisk flyktingar. Idag bor ca 100 000 människor där. Från att ha varit ett hastigt etablerat tältläger påminner Zaatari idag mer om en stad. De flesta av tälten har ersatts av husvagnar

och elektricitet och rinnande vatten finns i stora delar av lägret, samt en shoppinggata med falafelstånd, frisörer och klädbutiker.

Hur arbetar WFP i flyktinglägren?

Först delade vi ut varm mat från lokala restauranger men så snart vi fått i ordning kök övergick vi till matransoner. Nästa steg blev att gradvis införa kuponger i takt med att matbutiker etablerades i lägren. Kupongerna ger flyktingar större valfrihet och flexibilitet. Det möjliggör också något annat och kanske ännu viktigare: det ger dem ett mått av värdighet och tillför en känsla av normalitet i en situation som inte är normal alls. Även ett slags e-kort som man kan handla med har introducerats i lägren i samarbete med MasterCard och med stöd från EU:s humanitära kontor, ECHO.

Tillsammans med vågor av människor från omkringsliggande städer och byar flydde de till Lattakia, den största hamnstaden vid Syriens kust. Männerna stannade kvar för att se efter sin egendom och de äldre som var för svaga för att kunna ta sig någonstans.

FLYDDE FÖR LIVET

– Det handlade om liv och död den dag vi flydde. Vi kunde höra hur striderna snabbt närmade sig vårt område. Vi var tvungna att ge oss av, vi hade inget val, sa Zakiya när hon i december intervjuades av personal från WFP, FN:s livsmedelsprogram.

– Jag hann bara ta med lite pengar och det räckte nätt och jämt för att ta oss till Lattakia. Vi kunde knappt köpa vatten och bröd.

Zakiya berättade om deras resa genom kalla öknar, över fält och på öde vägar. Det svåraste var ovissheten, sa hon. Hon var orolig för sin höggravida dotter Amal, för släktingarna som blev kvar där hemma och över hur de skulle få någon mat. Hon tänkte också mycket på om hon någonsin skulle få en plats att kalla hem igen.

När hon och dottrarna varit i Lattakia en tid tvingades de fly igen och hamnade då i en tältstad i Homs. Efter ytterligare några veckor var de återigen på flykt. Till slut kom de fram till staden Adra öster

om Damaskus, där de tillsammans med tusentals andra sökte skydd.

– Det var som en mardröm där du försöker fly från något som är snabbare än du själv och där du tappar styrka för varje steg du tar, berättade Zakiya.

I utkanten av Adra ligger ett låginkomstområde, Al Omaleya, där tusentals familjer bosatte sig i ett område med halvfärdiga bostäder. WFP distribuerade mat till dem – mat som var helt avgörande för att de skulle klara sig.

VISS NORMALITET

Zakiya berättade hur de i Al Omaleya äntligen återfått en viss trygghet och normalitet. Där föddes hennes dotterdotter Salwa och förde med sig en strimma av hopp till hennes familj.

– Nu är hemma där Salwa finns, sa Zakiya medan hon gungade den nio månader gamla flickan på sitt knä.

I mitten av december spred sig intensiva strider till Adra Al Omaleya och tusentals familjer tvingades fly igen. Zakiya och hennes döttrar var ibland dem och WFP har ingen information om var de finns idag.

*Hämtat från www.wfp.org.
Översättning och bearbetning:
Anna Lena Andrews*

Miljontals människor är på grund av kriget i Syrien beroende av katastrofhjälp i form av mat och andra förnödenheter. Svenska FN-förbundet stödjer via Insamlingsstiftelsen FN-fonden FN:s livsmedelsprogram (WFP) som distribuerar livsmedel till de mest utsatta. FN-fondens katastrofinsamling till Syrien fick under 2013 in medel motsvarande 11 113 matpaket som räcker i en vecka för en familj på fyra personer.

Du kan vara med och hjälpa till genom att sätta in ditt bidrag till plusgiro 90 00 79-5 och ange "SYRIEN" för att skänka 50 kronor. Eller ange "SYRIEN125" så skänker du 125 kronor. Du kan också SMS:sa SYRIEN eller SYRIEN125 till nummer 72 909. Eller ge ett bidrag via www.fn.se.

50 kr räcker till mat för två personer i en vecka
125 kr räcker till mat för en familj i en vecka
250 kr räcker till mat för en familj i två veckor

50 kr = 125 kr =

Ditt bidrag gör skillnad!
Läs mer på www.fn.se/syrien

Hur är situationen för barnen?

Förödande naturligtvis – många av dem har upplevt saker som inget barn någonsin ska behöva uppleva. Ofta har familjerna tvingats fly flera gånger på grund av striderna inne i Syrien innan de till slut flyr landet.

Vad sa människorna som du träffade?

Jag träffade många syrier och det var två saker som ständigt återkom. Först och främst en djup längtan efter att återvända till Syrien. Ett ordspråk bland flyktingarna i Jordanien var: "Hellre dö i ett tält i Syrien än lida i ett palats i Jordanien". Det andra som återkom var en djup tacksamhet gentemot det jordanska och internationella samfundet för den hjälp de får.

FN-förbundet samlar via Insamlingsstiftelsen FN-fonden in pengar till WFP:s arbete i Syrien. Hur påverkar det ert arbete?

Stödet vi får från FN-förbundets Syrienkampanj är avgörande för vår förmåga att hjälpa till. Det används till WFP:s verksamhet inne i Syrien, där vi skyndsamt håller på att utöka våra insatser för att kunna bistå 4,25 miljoner människor under 2014. Kampanjen bidrar också till att öka medvetenheten i Sverige om den enorma utmaning som vi står inför och kan göra att vi även får bidrag från andra håll. Sveriges regering är dessutom en av WFP:s viktigaste bidragsgivare.

Vad vill du hälsa till alla som stödjer FN-förbundets Syrienkampanj?

Jag skulle vilja framföra vår djupaste tacksamhet för dessa bidrag som räddar

liv. WFP:s arbete är helt beroende av frivilliga bidrag och det är människors generositet och tillit till WFP som sammantaget gör att vi i vår tur kan hjälpa miljontals människor i och omkring Syrien.

■ Sara Lund

Foto: WFP/Anne Poulsen

En pojke hjälper till med distributionen av mat i flyktinglägret Zaatari i Jordanien.

Historisk uppgörelse om kemiska vapen

Foto: FNAmanda Voisard

Åke Sellström (till höger) briefar journalister i FN-högkvarteret om sitt uppdrag i Syrien. Intill honom sitter Maurizio Barbeschi från WHO.

När anklagelser om kemvapenattacker i Syrien skulle utredas av FN utsågs svenske Åke Sellström till ledare för undersökningsteamet. Efter den omfattande kemvapenattacken i Damaskusförorten Ghouta hamnade han mitt i världspolitikens centrum.

Kemvapenattacken i Ghouta den 21 augusti 2013 resulterade i flera hundra dödade och skadade. Bilderna på rader av döda barn och vuxna kablades snabbt ut till omvärlden och den internationella reaktionen lät inte vänta på sig. Åke Sellström och hans undersökningsgrupp var redan på plats i Syrien.

– Efter förhandlingar med regeringen och oppositionen fick vi till slut komma in i området. Ingen internationell aktör hade då varit i Ghouta på nio månader. Det var förstås dramatiskt och sorgligt att besöka platsen och se alla barn och vuxna som blivit dödade och skadade, säger han.

INTERNATIONELLA UPPDRAG

Åke Sellström har arbetat med frågan om kemvapen under flera decennier. Han har forskat på kemiska och biologiska vapen vid försvarets forskningsinstitut FOI i Umeå och har haft en rad internationella uppdrag på området, bl a i Irak.

Att stå inför grymheter som dem i Ghouta och rapportera om dem var en av de största utmaningarna med uppdraget i Syrien förra året, fortsätter han.

– En annan utmaning var så klart att arbetet var väldigt farligt och svårt på grund av kriget. En tredje var att förhandla med regeringen för att försöka få olika tillstånd.

I hans undersökningsgrupp på 13 personer fanns både personal från FN:s hälsoorganisation WHO och personal från OPCW, organisationen för förbud mot kemiska vapen. Efter händelserna i Ghouta hamnade Åke Sellström och hans medarbetare i världspolitikens absoluta centrum. Uttalanden från USA och Frankrike tydde på att luftangrepp mot den Syrisk regimen kunde vara nära förestående och den internationella debatten var intensiv. Den 16 september presenterade FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon undersökningsgruppens rapport. Den slog fast att den dödliga nervgasen sarin använts i Ghouta.

”Det här är ett krigsbrott”, sa Ban och underströk att attacken var den värsta kemvapenhändelsen sedan Saddam Hussein attackerade Halabja i Irak 1988 och den allvarligaste händelsen med massförstörelsevapen under det 21:a århundradet.

Ett amerikanskt-franskt anfall tycktes oundvikligt men vid en presskonferens med den amerikanske utrikesministern John Kerry tog saker och ting plötsligt en oväntad vändning. Ministern fick frågan om Syrien kunde göra något för att avstyra ett anfall. Hans svar – att det var möjligt om Syrien överlämnade ”varje liten del” av sina kemiska vapen – plockades snabbt upp av Ryssland. Förhandlingar inleddes och bara ett par veckor senare kunde FN:s säkerhetsråd enhälligt anta resolution 2118 om total kemvapennedrustning i Syrien.

FÖRVÅNAD MEN GLAD

Åke Sellström säger att han blev förvånad, men mycket glad över den utvecklingen.

– Det är oerhört glädjande att de olika aktörerna valde att gå den vägen. Möjligen kan det bidra till en öppning i fredssamtalen, säger han.

Som ett resultat av överenskommelsen bildade OPCW och FN en gemensam mission för att transportera bort alla kemvapen från Syrien, ett arbete som ska vara avslutat till sista juni 2014. Åke Sellström är inte orolig över transporterarna.

– De här vapnen är inte färdiga utan kemikalierna blandas ihop strax innan de ska användas. Så det som ska transporteras ligger som mindre farliga kemikalier. Dessutom är säkerheten kring projektet hög.

Organisationen för förbud mot kemiska vapen (OPCW, *Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons*) bildades 1997, samma år som FN:s konvention om kemiska vapen trädde i kraft.

Organisationen har sitt säte i Haag i Nederländerna. Den är inte ett FN-organ men har ett nära samarbete med FN.

190 av världens stater är idag anslutna till konventionen som förbjuder all produktion, lagring och användning av kemvapen. OPCW:s uppgift är att övervaka att den efterlevs. I arbetet ingår att inspektera laboratorier, fabriker och arsenaler och att leda översynen av hur vapnen förstörs. OPCW fick Nobels fredspris 2013.

■ Sara Lund och AnnaLena Andrews

FN FAKTA.

EN
BÄTTRE
VÄRLD

FN-förbundet
UNA SWEDEN

FN:S ARBETE I SYRIEN

Historiens största humanitära insats

Vetomakterna i FN:s säkerhetsråd har inte kunnat enas om kraftfulla insatser i Syrien, förutom överenskommelsen i september 2013 om nedrustning av de syriska kemvapnen. Men det betyder inte att världsorganisationen är överksam. FN-systemet med alla dess organ, program och fonder arbetar just nu med den största humanitära insatsen någonsin för att hjälpa de nödlidande i Syrien och de som flytt till grannländerna.

FN gick i december 2013 ut med en appell om 6,5 miljarder dollar (42,4 miljarder svenska kronor) till sina insatser i Syrien och närområdet under 2014. Det är det största beloppet hittills som har begärts för en humanitär insats. Samtidigt krävs massiv internationell solidaritet för att hantera de gigantiska flyktingströmmarna. Över 9 miljoner människor har drivits från sina hem och

över 130 000 har dödats. Konflikten visar inga tecken på att avta och tre fjärdedelar av landets befolkning på 22,4 miljoner uppskattas behöva någon form av hjälp under 2014. Av dessa är 46 procent barn under 18 år.

Ju längre konflikten fortsätter, desto större blir de humanitära behoven. Inne i Syrien är kritiska områden bl a rent vatten, sanitet, sjukvård, mat, bostäder

och skolor. Bristen är stor på många typer av dagligvaror. Samtidigt är brotten mot mänskliga rättigheter och humanitär rätt (krigets lagar) omfattande.

I krig och katastrofer samarbetar FN-systemet och andra organisationer för att få fram humanitär hjälp så fort som möjligt. FN-organen är verksamma både inne i Syrien och med assistans åt dem som lämnat landet och i dag lever i något av Syriens grannländer, ute i dess samhällen eller i flyktingläger.

Att arbeta inne i Syrien innebär stora risker och hittills har minst 14 FN-medarbetare dödats. Tillträde till utsatta områden är en annan stor utmaning. Regimen hindrar tillträde till flera områden och dessutom härjar farliga och oberäknliga miliser i stora delar av landet. Fullskaligt krig pågår i de områden som är i störst behov av hjälp. Även om hjälparbetarna får tillstånd av regeringen att besöka ett område så kan hjälpkonvojer bli stoppade och plundrade på vägen.

Minst nio FN-aktörer är engagerade i humanitära insatser i och omkring Syrien. På nästa uppslag kan du läsa om deras arbete:

Foto: UNICEF/Brian Sahid

En flicka från Syrien sitter insvept i en filt i ett höghus i Amman, Jordanien. Värme saknas och hon säger att hon är glad att hon har en varm mössa.

OCHA

FN:s organ för samordning av humanitära frågor (OCHA, *United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs*) har i uppdrag att samordna FN-organ, Röda korset och andra humanitära organisationer för att säkerställa ett enhetligt svar på nödsituationer. OCHA:s chef Valerie Amos är också ansvarig för FN:s katastrof-fond CERF (*Central Emergency Response Fund*). CERF bildes 2006 i syfte att snabbt få fram medel till kritiska insatser och livräddande verksamhet som ännu inte fått finansiering från annat håll. Fonden ska komplettera och inte ersätta andra finansieringsmekanismer.

I december 2013 lanserade OCHA *Syria Humanitarian Assistance Response Plan (SHARP) 2014* i samarbete med den syriska regeringen och en lång rad organisationer. I dokumentet redogörs ingående för den humanitära situationen i landet, för vilka grupper som behöver prioriteras, för situationen område för område och för de utmaningar som de humanitära aktörerna står inför. En strategi för arbetet presenteras och de projekt som olika aktörer planerar listas.

UNHCR

FN:s flyktingorgan (UNHCR, *United Nations High Commissioner for Refugees*) har i uppdrag att leda och samordna de internationella insatserna till skydd av flyktingar. UNHCR:s främsta uppgift är att slå vakt om flyktingars rättigheter, välbefinnande, rätten till asyl och en trygg fristad, samt att finna varaktiga lösningar för dem.

UNHCR arbetar både inne i Syrien och i grannländerna tillsammans med sina partnerorganisationer. Inne i Syrien räknar man med att ca 6,5 miljoner människor var på flykt i januari 2014.

Drygt 2,5 miljoner flyktingar var registrerade i grannländerna vid samma tidpunkt men varje dag kommer tusentals nya personer. UNHCR jobbar för att flyktingarna ska få tak över huvudet och levererar bl a tält, madrasser, presenningar, filter, latriner, duschar, hygienartiklar, kastruller och vattendunkar. Man arbetar även bl a med att förebygga våld och exploatering och ser till att barn födda utanför Syrien får födelsebevis så att de inte wblir statslösa.

Omfattningen av flykting-katastrofen är en stor utmaning för alla inblandade organisationer och för grannländerna. Libanons befolkning har ökat med nästan 25 procent på grund av den massiva flyktingströmmen från Syrien. I Jordanien har flyktinglägret Zaatari, med ca 100 000 invånare, vuxit till landets fjärde största stad.

UNHCR leder de humanitära insatserna i grannländerna och samarbetar med berörda regeringar. Organisationen uppmanar alla länder att hålla sina gränser öppna och ta emot syrier som söker skydd. Dessutom arbetar UNHCR för att under 2014 vidarebosätta 30 000 av de mest sårbara flyktingarna till länder utanför regionen.

Nya strider tvingade i november 2013 tusentals människor att fly från Syrien genom bergen till Bekaadalen i östra Libanon. På bilden köar några kvinnor och barn för registrering vid ett provisoriskt mottagningscenter vid staden Aarsal.

WFP

FN:s livsmedelsprogram (WFP, *World Food Programme*) är världens största humanitära organisation som bekämpar hunger världen över. I nödsituationer levererar WFP livsmedelsbistånd till de mest behövande. I genomsnitt når WFP varje år mer än 90 miljoner människor i 80 länder.

Den pågående Syrieninsatsen är organisationens största och mest komplexa. WFP planerar att nå över 7 miljoner människor under 2014 varav mer än 4 miljoner finns i Syrien och nästan 3 miljoner är flyktingar i grannländer. I landet distribuerar WFP mjöl, baljväxter, konserver och bränsle för att familjer ska kunna laga mat och hålla värmen.

I flyktinglägren och i grannländerna delar WFP ut matkuponger som kan användas för att köpa mat i lokala affärer. På så sätt så gynnas inhemska näringsidkare och risken för slitningar mellan grupperna minskar. Nyligen har WFP också i samarbete med Mastercard och jordanska Ahly Bank introducerat ett nytt system där flyktingarna kan handla mat genom ett betalkort med pinkod. WFP bidrar också med näringsrika mellanmål till flyktingbarn som går i skolan.

FAO

FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO, *Food and Agriculture Organization*) arbetar med jordbruks-, skogsbruks- och fiskefrågor. Målet är att trygga livsmedelförsörjningen för människor världen över.

FAO och WFP gjorde i december 2013 gemensamt bedömningen att nästan hälften av Syriens befolkning riskerar att lida brist på mat. Av dessa är 6,3 miljoner i akut behov av hjälp med matförsörjning och jordbruk. FAO arbetar både med kortsiktig humanitär hjälp och med långsiktiga insatser för att förbättra matsäkerheten på sikt för befolkningen i Syrien. Under 2014 räknar organisationen med att assistera 135 000 jordbrukshushåll med bl a utsäde. FAO genomför också nödvaccinationer av boskap eftersom

Foto: Dina El-Kassaby

Nyanlända flyktingar inrättar sig i en moské i Aarsal i östra Libanon. De är utmattade och kalla efter en svår vandring genom bergen. Omkring 60 familjer bor i olika delar av moskén.

veterinärsservicen i landet nästan helt kollapsat med kraftig spridning av sjukdomar bland djuren som följd. Ett tredje exempel på FAO:s aktiviteter i Syrien är stöd till enskilda hushåll för att de själva ska kunna odla näringsrika grönsaker eller hålla höns på sin bakgård.

WHO

FN:s fackorgan för hälsofrågor (WHO, *World Health Organization*) har i uppdrag att samordna internationellt hälsoarbete.

Organisationen övervakar och utvärderar hälsoutvecklingen, sätter normer och standarder, formar agendan för hälsoforskning och ger tekniskt stöd till länder.

Under 2013 levererade WHO och dess partners medicinska förnödenheter för 4,6 miljoner människor inne i Syrien. Transporterna gick både till regimkontrollerade och oppositions-kontrollerade områden. Situationen för sjukvården i landet är extremt kritisk och i stora områden har den helt kollapsat. Sjukvårdsinrättningar, patienter och sjukvårdspersonal attackeras och bristen på mediciner och annan materiel är stor. WHO uppmanar alla parter i konflikten att respektera krigets lagar, däribland att vårdinrättningar, personal och patienter ska fredas från attacker.

Under två veckor i januari 2014 levererade WHO 125 ton medicinsk utrustning och läkemedel till staden Aleppo. Transporterna innehöll kirurgisk utrustning, läkemedel mot smittsamma sjukdomar, kuvöser, respiratorer och sängar.

UNICEF

FN:s barnfond UNICEF (*United Nations Children's Fund*) arbetar för alla barns rättigheter världen över och finns alltid på plats i krig och katastrofområden. Där fokuserar organisationen på barnens särskilda situation och behov.

UNICEF finns på plats inne i Syrien och i flyktinglägren runt omkring i grannländerna. I flyktinglägren ser organisationen till att barn får t ex vaccin, rent vatten, skydd och att de får fortsätta att gå i skolan.

Precis som de andra FN-organen arbetar UNICEF under mycket svåra förhållanden inne i Syrien. Trots det har UNICEF tillsammans med WHO och UNHCR lyckats genomföra den största vaccinationskampanjen i Mellanösterns historia. 23 miljoner barn vaccineras mot polio, både inne i Syrien och i grannländerna.

UNFPA

FN:s befolkningsfond (UNFPA, *United Nations Population Fund*) arbetar för att familjer och individer ska få service inom områdena hälsa och sexualitet, främst i samband med graviditet och barnafödande. UNFPA arbetar också med jämställdhet mellan könen och ungdomars möjlighet att själva fatta beslut om sin sexualitet.

I Syrien har problemen inom hälso- och sjukvården länge varit mycket stora och för varje månad som går ökar bristen på resurser, t ex preventivmedel och förlossningsmaterial. UNFPA arbetar för att förse kliniker i Syrien och de omkringliggande länderna med nödvändiga läkemedel och förnödenheter för att hjälpa gravida och födande kvinnor.

UNRWA

FN:s hjälporganisation för palestinska flyktingar (UNRWA, *The United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees*) arbetar för att ge utbildning, hälsovård, sociala tjänster, förbättrad infrastruktur och katastrofbistånd till palestinska flyktingar. UNRWA finansieras nästan helt av frivilliga bidrag från FN:s medlemsstater.

Konflikten i Syrien är en av de största utmaningarna som UNRWA har stått inför sedan organisationen skapades 1948. Antalet palestinier i Syrien som är i behov av humanitär hjälp ökar snabbt och närmar sig 540 000; det totala antalet palestinier i landet.

UNRWA bistår palestinska flyktingar i Syrien, Libanon och Jordanien med bl a mat, hushållsartiklar, kläder, sjukvård och pengar.

UNDP

FN:s utvecklingsprogram (UNDP, *United Nations Development Programme*) har en central roll i FN-systemets arbete för utveckling och i arbetet med millenniemålen och post-2015-agendan. Man arbetar bl a för att skapa hållbara samhällsförändringar, finna lokala lösningar som främjar utveckling, bekämpa fattigdom, förebygga och lösa konflikter samt för att motverka miljöförstöring.

UNDP har kontor i nästan alla länder i världen vilket innebär att organisationen i princip alltid finns på plats. Inne i Syrien har UNDP kunnat stödja samhällen och familjer genom att avlöna människor för att t ex reparera brunnar, utföra

röjningsarbete och arbeta med hälso- och hygienkampanjer.

De kringliggande länderna har drabbats hårt av kriget p g a flyktingströmmarna. Majoriteten av flyktingarna bor inte i flyktingläger vilket innebär ett stort tryck på t ex skola och sjukvård. Därför syftar UNDP:s insatser i dessa länder till att stödja hela samhällsstrukturen, t ex genom att stärka tillgången till vatten, elektricitet, sophantering m m. Genom mikrofinansier, yrkesutbildning och andra jobbskapande insatser får de som tar emot flyktingarna också hjälp.

ÖVRIGA FN-AKTÖRER

FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, Navi Pillay, och hennes kontor (OHCHR) har varit mycket aktiva i Syrienkrisen. MR-kommissarien har krävt ett

omedelbart stopp för våldet, att politiska fångar ska frigges, oberoende undersökningar av MR-brott, att skyldiga till MR-brott ställs inför rätta och att offren kompenseras. FN:s råd för mänskliga rättigheter har tillsatt en oberoende internationell undersökningskommission som utreder anklagelser om MR-brott sedan mars 2011.

FN:s minröjningsenhet UNMAS underhåller, i samarbete med andra FN-aktörer, en databas med konfliktdata om Syrien. Kriget producerar ständigt explosiva lämningar som kommer att äventyra liv och försörjning för syrier under flera generationer om inte effektiva program för information och röjning vidtar så snart striderna upphör. UNMAS förbereder sådana program och jobbar redan med information

riktad till flyktingar och sårbara grupper.

UN-HABITAT är FN:s organ för boende- och bebyggelsefrågor. Inne i Syrien arbetar organisationen bl a med bostadsreparationer för internflyktingar, tekniskt stöd till skadebedömningar och med avfallshantering.

UNESCO, FN:s organisation för utbildning, forskning, kultur och kommunikation/medier, bedriver i Syrien en kampanj för skydd av museer, arkeologiska föremål och historiska platser. Ett nätverk av volontärer har bildats för att skydda landets rika kulturarv.

UNDSS, FN:s avdelning för skydd och säkerhet, ansvarar för att säkerheten för FN-systemets personal i Syrien är den bästa möjliga.

DET HÄR KAN DU GÖRA:

Var med och hjälp Syriens drabbade befolkning! Här är några förslag på vad du kan göra:

Höj din röst och sprid budskapet!

Katastrofen i Syrien är den mest omfattande humanitära krisen i modern tid. Du kan hjälpa till genom att sprida budskapet vidare på olika sätt, och därigenom få fler att engagera sig. Ett sätt är att skriva insändare till lokaltidningar och uppmana till stöd åt Syriens befolkning. Du kan även beställa Världshorisonts temanummer om Syrien eller detta faktablad och sprida på olika sätt, mejla då vardshorisont@fn.se. Ett tredje förslag är att mejla olika ambassader och uppmana dessas regeringar att verka för fred.

Gör en egen insamling!

Anordna en egen insamling till stöd för FN-förbundet och FN-fondens insamling till Syrien! Du kan agera ensam, med vänner eller tillsammans med din FN-förening. Exempel på aktiviteter som passar för insamlingar är loppisar, middagar och konserter. FN-förbundet bistår gärna med råd och tips inför din aktivitet – skicka ett mejl till info@fn.se. Genom din FN-förening kan du också låna särskilda insamlingsbössor att använda vid aktiviteten eller till att "skramla" på platser där mycket folk passerar.

Skänk en gåva!

Massiv internationell solidaritet behövs för att de humanitära organisationer som är verksamma i Syrienkrisen ska kunna leverera den nödhjälp som behövs. Genom Insamlingsstiftelsen FN-fonden samlar Svenska FN-förbundet in medel till WFP, FN:s livsmedelsprogram, och dess livsviktiga insatser i Syrien. Läs mer och skänk en gåva via www.fn.se/syrien. Du kan även sätta in valfri summa på FN-fondens pg konto 90 00 79-5 (ange "Syrien") eller sms:a SYRIEN till 72 909 så skänker du 50 kronor. Varje bidrag är välkommet!

Foto: UNHCR/Marc Hofer

Klicka in och bidra till en bättre värld

**Bliv medlem
i FN-förbundet!**

Ring 08-462 25 40
eller ansök på fn.se

CinemAfrica

Filmfestival

19–23

Mars

2014

Ditt årskort på
Tempo Dokumentärfestival
gäller som festivalpass på
CinemAfricas filmfestival
www.cinemafrika.se

Bio Rio / Zita / Sture / Moderna Museet / Södra Teatern

TACK

*till er som gav hoppet
tillbaka till en flicka!*

Vi framför ett varmt tack till alla som valde att stödja vår julkampanj för att stärka flickors rättigheter. Tack vare er kan vi bidra till att minska könsstämpning och barnäktenskap i Afar-regionen i Etiopien. FN är starkt beroende av gåvor från företag som ni för att kunna utföra sitt livsviktiga arbete i fält.

Skänk
50:-
sms:a FLICKA
till 72 909

Ett särskilt tack riktar vi till följande företag:

■ netlight

Vi tackar även Aller Media, MTG Radio, Kalix Tele24 AB, Tomorro' AB, Care Together och O'Learys Trademark AB samt våra medlemmar i FN-fonden som har hjälpt oss under året. FN-fonden består av: Barista Fair Trade Coffee, The Body Shop, KPA Pension, Mediekompaniet, Fotografiska och Advokatfirman Lilliecrona AB.

Följ våra projekt på facebook.

FN-FÖRBUND I VÄRLDEN

I FN-förbundens världsfederation WFUNA (World Federation of United Nations Associations) ingår 100 FN-förbund från olika delar av världen.

Foto: Tobias Jönberg

ZUNA:s kontor. Övre raden från vänster: Ronald Mubaiwa, Idah Semba och Tatenda Karase. Nedre raden: Moreblessing Msundire, Sinqobile Sibanda, Desmond Ngwerume, Nyasha Shoriwa och Fischer Chiyanike.

Brinnande engagemang i Zimbabwe

I över 20 år har Zimbabwes FN-förbund ZUNA, *Zimbabwe United Nations Association*, kämpat för de mänskliga rättigheterna trots svåra omständigheter. Med passion, värme och hårt arbete har organisationen vuxit för varje år och når idag ut till tusentals zimbabwier.

Det är en het novemberdag i Harare. Miljonstadens sorl, slammer och dofter dämpas något när jag kliver in i ett av stadskärnans höghus där Zimbabwes FN-förbund, ZUNA, har sitt kontor.

Jag välkomnas glatt in på det lilla kontorsrummet av ZUNA:s ordförande Fischer Chiyanike och inte mindre än sju andra personer, som alla är mitt uppe i dagens arbete.

– Det är lite trångt när vi är här allihop, men det går bra ändå, säger Moreblessing Msundire, praktikant, och fortsätter:

– Just nu är vi sex praktikanter på kontoret. På morgonen samlas vi här tillsammans med Mr Fischer och andra volontärer för att fördela dagens uppgifter. Sen åker vi ofta ut till olika projekt, t ex till våra medlemsskolor där vi bl a informerar om FN, mänskliga rättigheter och millenniemålen.

ROLLSPEL OCH CUP

Under det år som Moreblessing varit engagerad i ZUNA har organisationen bl a arrangerat FN-rollspele och en fotbollscup på temat mänskliga rättigheter. De har också startat inkomstbringande odlingsprojekt på landsbygden.

Det mest lärorika har varit att få se hur

mycket nytta en liten organisation kan göra och hur man själv kan bidra, säger hon:

– Jag har lärt mig väldigt mycket under min praktik. När jag återvänder till universitetet vill jag starta en lokalförening på min skola.

ZUNA bildades 1991 av ideella krafter. Organisationen har vuxit mycket sedan dess och har idag verksamhet på många håll i landet. Men vägen dit har varit lång. I Zimbabwe är möjligheterna för icke-statliga organisationer begränsade och arbete inom civilsamhället innebär stora utmaningar, inte minst för en organisation som arbetar aktivt för mänskliga rättigheter. Ronald Mubaiwa, kassör, berättar:

– Ett av de största hindren är att människor är rädda för att engagera sig. Man är rädd för regeringen – för att bli fängslad, torterad eller kanske ”försvinna”. Lagar, t ex lagen om allmän ordning och säkerhet, gör det svårt att organisera sig, säger han.

De mänskliga rättigheterna i Zimbabwe brister på många sätt. Yttrandefriheten ska vara garanterad enligt grundlagen men begränsas i praktiken. T ex finns det förbud mot att hålla möten utan tillstånd och mot aktiviteter som anses ”störa allmän fred, säkerhet och ordning”. Risken att bli

fängslad är ständigt överhängande.

För ZUNA innebär det här förstås stora utmaningar. Noggrann planering krävs för att kunna nå ut med verksamheten utan att utsätta någon för risker. Fischer Chiyanike berättar att arbetet blivit lättare sedan organisationen fick sin statliga registrering 2010:

– Utan en sådan är det olagligt att driva en organisation. Sedan registreringen har vi uppmärksamats av flera statliga ministerier som numera vill samarbeta med oss. Det ger oss bättre möjligheter för påverkansarbete.

SPELAR VIKTIG ROLL

Trots att ZUNA enbart drivs av ideella krafter, och inte har några inkomster utöver medlemsavgifter och tillfälliga projektbidrag, spelar förbundet en viktig roll i Zimbabwes civilsamhälle. ZUNA utbildar unga om deras rättigheter och sprider information om hållbar utveckling, fred och andra FN-frågor till allmänheten. Moreblessing Msundire har stora förhoppningar för ZUNA i framtiden:

– Som alla organisationer har ZUNA sina utmaningar, men hårt arbete och brinnande engagemang har varit en framgångsfaktor. Jag hoppas att vi ska växa så att vi kan nå ut till ännu fler. I Zimbabwe och i världen.

■ Ulrika Rönmark
Tidigare ungdomssekreterare
vid Svenska FN-förbundet

Läs mer om ZUNA på
Facebook: UNA Zimbabwe

► RECENSION

Viktigt inlägg om bortglömd konflikt

Tidskriften Västsaharas redaktör Lena Thunberg har ägnat större delen av sitt yrkessamma liv åt att studera konflikt- en i Västsahara som drivit tiotusentals människor på flykt. Det är en konflikt som fallit i omvärldens glömska, trots att förtrycket och våldet mot västsaharierna ständigt trappas upp och tar sig allt grövre uttryck.

I 28 år har Thunberg följt civilbefolkningens kamp för självständighet och frigörelse från den marockanska ockupationen. I *Västsahara – Europas sista koloni i Afrika* redogör hon för konfliktens mest avgörande skeenden och aktörer. Boken tar bl a upp den oavslutade koloniseringen, naturresurserna som exploateras och den ohållbara situationen i flyktinglägren.

Thunberg skildrar också sex västsahariers erfarenheter av att leva under

förtryck; känslan av vanmakt och övergivenhet, men framför allt deras aldrig sinande hopp om en ljusare framtid för sitt folk. Gemensamt för dem alla är den fasta övertygelsen om att ockupationen måste upphöra.

Författaren hävdar i boken att omvärldens och framför allt EU:s hantering av Västsaharafrågan är under all kritik. Hon ställer frågan varför Marocko har tillåtit att fortsätta ockupationen under så lång tid trots att den bryter mot folkrätten och FN:s resolutioner. Omvärlden måste ännu starkare visa sitt stöd för västsaharierna och se till att rättvisa skipas en gång för alla, menar hon.

Thunbergs bok riktar strålkastarljuset mot en konflikt som alltför länge befunnit sig i medieskugga och som inte förtjänar omvärldens bristande agerande.

Framför allt lyfter författaren fram de mest marginaliserade och ger dem en röst. Enligt min mening är det dessa människors personliga upplevelser av den marockanska ockupationen som berör starkast mellan raderna.

Västsahara – Europas sista koloni i Afrika kan rekommenderas både till den allmänt intresserade och till den som vill fördjupa sig i konflikten. Den är informativ men har på samma gång en tydlig argumentation vilket gör den spännande att läsa. Författaren är en skicklig debattör och lämnar ett viktigt avtryck i debatten.

Boken kan beställas via tidskriften Västsahara på vast-sahara@brevet.nu och kostar 90 kr plus frakt.

■ Jessica Dervish, praktikant

Sinclair på Fotografiska

I april kommer den världsberömda fotografen Stephanie Sinclairs bilder på temat barnnäktenskap till Fotografiska i Stockholm. Utställningen heter 'Too young to wed' och har tagits fram i samarbete med FN:s befolkningsfond UNFPA och bildbyrån VII.

Stephanie Sinclair har fått flera priser för sina bilder, däribland World Press Photo Award. Hon är känd för att skaffa unik tillgång till berättelser om känsliga frågor som rör flickors och kvinnors rättigheter.

Utställningen visas på Fotografiska 24 april till 18 maj i samarbete med Svenska FN-förbundet. Flera av bilderna publicerades i Världshorisont nr 1/13 som hade temat barnnäktenskap. FN-förbundet driver sedan 2011 kampanjen *Stoppa barnnäktenskap*. Se www.fn.se/stoppabarnnakteskap

SweMUN till Söderköping

I april arrangeras återigen FN-rollspelet SweMUN. Det är ett nationellt FN-rollspel för gymnasieelever i syfte att engagera unga i och öka intresset för globala frågor. SweMUN hålls i år i Söderköping och arrangeras av Svenska FN-förbundet i samarbete med Nyströmska skolan som är en FN-skola.

SweMUN arrangerades för första gången förra läsåret då 150 gymnasieelever från hela Sverige samlades i Kristianstad under tre dagar.

I år kommer SweMUN att uppmärksamma 200-årsfirandet av fred i Sverige, därmed är temat fred, säkerhet och nedrustning. Fokus kommer att vara på konflikten i Demokratiska republiken Kongo med anledning av 20-årsminnet av folkmordet i Rwanda.

FN-förbundet inrättar MR-pris

FN-förbundet har beslutat att inrätta ett pris för mänskliga rättigheter. Priset utdelningen kommer att ske varje år i samband med Sveriges nationaldag 6/6.

FN-föreningar, FN-distrikt och anslutna riksorganisationer kommer att kunna nominera en enskild person som gjort sig känd för sitt arbete för mänskliga rättigheter. I år är deadline för nomineringar den 10 april kl 12. Beslut fattas sedan av FN-förbundets styrelse.

Linda Nordin, generalsekreterare för FN-förbundet, är glad över att priset blir verklighet och säger att det finns ett behov av att lyfta frågan om mänskliga rättigheter i Sverige.

– Mänskliga rättigheter kränks även i vårt land. Det finns många MR-priser internationellt men inte nationellt. Därför behövs det här priset i Sverige.

Afrofobi i Sverige uppmärksammas

Svenska FN-förbundet la fram sin parallellrapport till FN:s rasdiskrimineringskommitté i augusti 2013. Afrofobi, diskriminering av människor med bakgrund i Afrika söder om Sahara, var en av de aspekter som togs upp. FN-kommittén tog fasta på förbundets synpunkter och framhöll i sina kommentarer att regeringen måste vidta särskilda åtgärder för att garantera mänskliga rättigheter för personer med afrikansk bakgrund. FN-förbundet har också i andra sammanhang, bl a i Världshorisont och vid seminarier under MR-dagarna och på MR-dagen, uppmärksammat afrosvenskars utsatthet.

NY RAPPORT

I februari presenterades en ny rapport om afrofobi av Mångkulturellt centrum på uppdrag av Arbetsmarknadsdepartementet. I "Afrobi – en kunskaps-översikt över afrosvenskars situation" redogör tre forskare för diskriminering mot

afrosvenskar på bl a arbets- och bostadsmarknaden och inom utbildningsväsendet.

Antalet anmälda hatbrott med afrofobiskt motiv är tre gånger högre än för någon annan etnisk eller religiös grupp. Trots de alarmerade siffrorna har regeringen inte tidigare omnämnt personer med afrikansk bakgrund bland de grupper som är mest utsatta i Sverige. Företrädare för afrosvenskar i Sverige menar att oviljan att tala om svartas utsatthet bottnar i att Sverige inte har gjort upp med sin historia på samma sätt som USA eller Tyskland.

Bland de åtgärder som FN-förbundet har krävt för att komma tillrätta med diskriminering och strukturell rasism i Sverige finns inrättandet av en nationell och oberoende MR-institution, en bättre definition och tolkning av begreppet hatbrott och fler hatbrottsgrupper hos polismyndigheterna. Särskilt fokus bör riktas på afrosvenskars situation,

Foto: Lucky Look/Alamy/depointe le comble

En ny studie uppmärksammar afrosvenskars särskilda utsatthet.

menar förbundet.

– FN-förbundet välkomnar den ökande uppmärksamheten på afrofobi i Sverige och att regeringen tar FN:s kritik på allvar. Fler åtgärder är nödvändiga för att bekämpa rasism och hatbrott och här skulle en oberoende MR-myndighet spela en viktig roll. Vi ser fram emot regeringens fortsatta arbete, säger Linda Nordin, FN-förbundets generalsekreterare.

■ Pekka Johansson
pressekreterare vid FN-förbundet

Foto: Wikimedia commons/forch

Bred kraftsamling för att rädda Backåkra

Dag Hammarskjöld's gård Backåkra på skånska Österlen har under lång tid förfallit p g a att pengar saknats till underhåll. I januari möttes ett antal intressenter och tre arbetsgrupper är nu igång för att rädda gården för framtiden.

En av grupperna ska se över möjligheterna till finansiering av den upprustning som behövs och av verksamheten på gården. Den andra ska komma med förslag till passande verksamheter. Den tredje ska fundera på driften av gården och se om det kan vara aktuellt att koppla in andra intressenter än Svenska Turistföreningen (STF), den organisation som den förre generalsekreteraren i FN testamenterade sin semesterbostad på Österlen till.

En ledningsgrupp bildades bestående av Peter Nygårds, Svenska Turistföreningen (STF), Peter Englund, Svenska Akademien och Peder Hammarskiöld, ordförande för Hammarskjöldska Släktföreningen.

– I mitten av mars hoppas ledningsgruppen kunna presentera en samlad aktionsplan för Backåkra. Det viktiga är att all verksamhet på gården är i samklang med Dag Hammarskjöld's intentioner, säger Peter Nygårds.

– Ett värdefullt inslag har hittills varit de uppskattade föreläsningar kring internationella frågor som FN-förbundets lokalförening i Ystad stått värd för.

■ David Dahmén

FN-rörelsen samlas till FN-forum

Den 10-11 maj är det återigen dags för Svenska FN-förbundet att samla FN-rörelsen till en diskussionshelg, FN-forum. Forumet arrangeras vart tredje år i syfte att inspirera och samtala om viktiga och aktuella sakfrågor. Årets teman är den nya utvecklingsagendan ("post-2015"), svenskt stöd till internationellt fredsarbete samt etnisk diskriminering.

Det var på kongressen 2006 som det blev bestämt att FN-förbundet ska hålla dessa forum mellan kongresserna för att få utrymme till seminarier och diskussioner om aktuella ämnen. Två har hållits hittills, 2008 och 2011. Båda gångerna diskuterades etnisk diskriminering och skyldigheten att skydda.

Årets FN-forum äger rum på Finlands-huset i Stockholm och kommer också bl a att bjuda på interaktiva smakprov ur FN-förbundets verksamhet.

Hallå där!

Niklas Carlsson, ledamot i FN-förbundets styrelse, som i höstas fick åka med den svenska officiella delegationen till FN-högkvarteret i New York.

Foto: Johanna Lundstedt

Du sitter sedan 2006 som ledamot i FN-förbundets styrelse. Hur hamnade du där?

Jag började engagera mig i FN-förbundet 2002 då jag startade en studentsektion av den lokala FN-föreningen i Kalmar. Jag var ordförande för den och 2005 blev jag distriktsordförande. Året efter det blev jag nominerad och invald till FN-förbundets styrelse.

Varför ska en folkrörelse-representant följa med när Sverige skickar en officiell delegation till generalförsamlingen?

Det är viktigt att representanter för civilsamhället får insyn i hur riksdagen arbetar tillsammans med svenska representationen samt hur de arbetar med FN. Det är också viktigt att utbyta tankar och erfarenheter med riksdagsledamöterna så att de får höra civilsamhällets åsikter.

Hur såg schemat för delegationen ut?

Vi utgick från den svenska FN-representationen, det var vår hemmasbas. Sedan fick vi tillsammans med riksdagsledamöterna besöka många FN-organ. Vi fick även möjlighet att besöka generalförsamlingen. Utöver det hade vi många diskussioner inom delegationen och jag höll i en föreläsning för riksdagsledamöterna om FN-förbundets syn på att stärka FN.

Vilka ämnen var särskilt aktuella under din vistelse?

Det var två katastrofartade ämnen som diskuterades mycket. Dels naturkatastrofen i Filippinerna som precis inträffat, dels så klart kriget i Syrien. Vi pratade också mycket om långsiktiga frågor såsom post-2015-processen.

Vad kände du att du kunde bidra med?

Jag kunde definitivt bidra till att öka riksdagsledamöternas kunskap och förståelse för FN och FN-systemet och förklara hur viktigt det är med civilsamhällets insatser och kunskaper. Min föreläsning var väldigt uppskattad då alla riksdagsledamöterna inte haft möjlighet att sätta sig in i FN-frågorna. Så den blev som en utbildning.

Vad var mest spännande med resan?

Det som satte sig djupast i hjärtat var ett möte med Zeinab Bangura som arbetar med sexuellt våld i konflikter. Hennes historier om vad hon har sett och om människorna som hon träffat var starka.

Hur var det att besöka FN:s högkvarter som representant för Svenska FN-förbundet?

Det är alltid en stark upplevelse att komma dit eftersom det är världens centrum för den internationella utvecklingspolitiken. Det är fantastiskt att få möjlighet att diskutera med några av de mest intressanta tänkarna när det gäller utvecklingen i världen. Jag tror det är viktigt att FN-förbundet regelbundet har representanter på plats som kan skaffa sig första-handskunskaper om hur FN fungerar.

Vad har du för förhoppningar på FN:s arbete under 2014?

Att ta stora steg framåt när det gäller post-2015 processen. Att man kommer fram till mer konkreta svar på vilka de nya utvecklingsmålen ska vara.

■ Sara Lund

Niklas är ledamot av FN-förbundets styrelse och ordförande för Kalmar läns FN-distrikt.

facebook.com/FolkeBernadotteAcademy

@FBAFolke

FOLKE
BERNADOTTE
AKADEMIN

MYNDIGHETEN FÖR FRED, SÄKERHET OCH UTVECKLING

FÖR FRED, SÄKERHET OCH UTVECKLING.

Folke Bernadotteakademin (FBA) är en statlig myndighet med den övergripande uppgiften att stödja internationell fredsfrämjande verksamhet. Vi rekryterar personal till internationella fredsinsatser och bedriver utbildning, forskning och metodutveckling. FBA:s arbete är en del av Sveriges internationella utvecklingssamarbete.

www.folkebernadotteacademy.se

Foto: Peter Valentin-Askanan

Margot Wallström föreläser om kvinnors utsatthet.

Gripande föreläsning med Margot Wallström

Med anledning av den internationella dagen för mänskliga rättigheter (MR-dagen) 10 december bjöd Göteborgs FN-förening in till en föreläsning av Margot Wallström. Titeln på föredraget var "En annan sorts krig" och Wallström talade om sina erfarenheter som FN:s särskilda representant mot sexuellt våld i konflikter.

– Det var en mycket gripande och intressant föreläsning där de 90 åhörarna fick tillfälle att ställa frågor. Dagen blev mycket lyckad och ingav hopp för framtiden, säger Annelie Börjesson, ordförande i Göteborgs FN-förening.

Göteborgs FN-förening har under verksamhetsåret haft kampanjen Flicka som huvudprojekt och föreläsningen var ett led i detta. Åhörarna och förbipasserande studenter på Handelshögskolan kunde även beskåda en

Flicka-utställning. Dagens andra höjdpunkt var att Annelie med glädje utlyste "Göteborgs FN-förenings stipendium för en bättre värld" på upp till 25 000 kronor som FN-föreningens medlemmar är välkomna att söka.

Styrelserepresentanter från Göteborgs FN-förening med Margot Wallström.

Tyst minut på årsmöte

Vi i Östhammars FN-förening hade årsmöte på biblioteket. Samtidigt passade vi på att uppmärksamma Förintelsens minnesdag och hade en tyst minut för offren. Vi talade även om romers situation då och nu. En person som är verksam vid Hugo Valentin-centrum deltog i mötet och bidrog med viktig kunskap i ämnet. Det var ett mycket bra och givande möte.

Ingeborg Sevastik,
ordförande Östhammars FN-förening

Foto: Ingrid Pineiro

Mehri Afsahi föreläser om kvinnor, fred och säkerhet.

Perspektiv på mänskliga rättigheter

På MR-dagen var Uppsala läns FN-distrikt medarrangör till ett kvällsarrangemang för att uppmärksamma de mänskliga rättigheterna ur olika perspektiv. Detta gjordes genom att via föreläsningar sätta fokus på både sexköpslagen, FN:s kvinnokonvention och FN:s säkerhetsråds resolution om kvinnor, fred och säkerhet.

Ingrid Pineiro,
ordförande Uppsala läns FN-distrikt

Lokal prägel på vykortskampanjen

Skånes FN-distrikt har tagit fasta på FN-förbundets påverkanskampanj för ett ökat svenskt stöd till internationellt fredsarbete. Distriktet har spridit FN-förbundets vykort med form av en FN-hjälm som ska postas till försvarsberedningens ordförande. I sina gömmor hittade FN-distriktets ordförande Esbjörn Jonsson äldre frimärken med FN-emblemet på och även några med Dag Hammarskjöld-motiv, vilket gav en extra känsla till vykortets intryck.

Tog ställning genom underskrift

MR-dagen uppmärksammades av Gävle FN-förening med informationsbord och en utställning på en vuxenskola. Där samlades namnunderskrifter in till stöd för millenniemålen och pengar till människor i Syrien.

– Informationsbroschyrerna var mycket uppskattade då många av de studerande har sina rötter i länder där mänskliga rättigheter är en bristvara, hälsar Margareta Björkenstam, ordförande i föreningen.

Skördefest med soppa

För sjätte året i rad deltog Jönköpings läns FN-distrikt och Jönköpings FN-förening på Visingsös skördefest. De bjöd besökarna på en stor kittel med ekologisk jordärtskockssoppa.

– Vilken positiv känsla att få uppleva detta. En liten kille kom med en medhavd spade. Han hade påpekat att det behövdes för han hade besökt oss förra året och insett att många ville använda gårdens spade för att gräva upp egen jordärtskocka, säger Gerd Gunnarsson, ordförande i distriktet.

Ungdomar från Jönköpings FN-förening ordnade en uppskattad tipspromenad och genomförde en insamling till Skolmat blir kunskap.

För barnens bästa

Barnkonventionsdagen firade vi i Sollefteå FN-förening i samarbete med den lokala delen av Röda korsets ungdomsförbund. Tillsammans anordnade vi en dag med olika aktiviteter för barnfamiljer. Fyra förskolor i kommunen bidrog med något som barnen skapade på temat "Alla har rätt att drömma". Barnen bidrog med vackra målningar om vad de drömmer om och av dessa gjorde vi en konstutställning på Sollefteå museum. På museet anordnade vi även ansiktsmålning, flaggtillverkning, barnmusik och fiskdamm. Vi bjöd på ekologiskt fika där vi välkomnade donationer till katastrofdrabbade i Filippinerna. Vi samtalade med barnen och deras familjer om barnkonventionen, vad den innebär och varför vi tycker att Sverige ska göra den till svensk lagstiftning. Det var en riktigt rolig och fin dag. 200 personer kom, vilket vi tycker är mycket för att vara Sollefteå. En mycket lyckad dag, kort sagt.

*Liv Bolmgren,
ordförande Sollefteå FN-förening*

Skolsatsning med FN-fana i topp

Himmetaskolan fick ta del av Köpings FN-förenings låg- och mellanstadiesatsning som genomförts tillsammans med Unga Örnars Köpingavdelning. Skådespelaren Sara Sjöblom framförde pjäsen "Att säga ifrån". Den handlade om ett barn som ett annat barn var dum mot. Detta ända tills barnet sa ifrån. Pjäsen blev väldigt uppskattad av barnen och lärarna. Efter pjäsen höll undertecknad ett litet tal om FN och sedan överräckte vår kassör Lennart Sandberg och jag en FN-fana till några barn på skolan. Vi avslutade det hela med att gemensamt gå ut och hissa flaggan i skolans flaggstång. Nu har samtliga låg- och mellanstadieskolor i vår kommun fått varsin flagga. Så nu kommer vi troligtvis att gå vidare till att försöka genomföra något liknande på skolor med högre årskurser. Vi får se om det blir så.

*Kalle Viborg,
styrelseledamot i Köpings FN-förening*

för sitt mångåriga arbete med att främja barn och ungas hälsa.

– Jag tror det kan vara av intresse att lyfta fram att kommunfullmäktige varje år kan dela ut ett barnkonventionspris till någon eller några som gjort ett särskilt bra arbete med barn och unga i kommunen. Jag hoppas att detta kan inspirera andra kommuner att följa efter, säger Britt Öberg, sekreterare i Partille FN-förening.

Foto: Britt Öberg

Partille FN-förenings Anna Andersson informerar om barnkonventionen.

Samarbete i Malawi

Sydvästra Skånes FN-förening har haft taklagsfest för sitt senaste projekt, en mödra- och barnavårdsklinik i Linthipe, Malawi. Kliniken ligger intill deras förra projekt; en förskola som utnyttjas flitigt. Sedan FN-föreningen började stödja projektet 1998 har de med olika metoder samlat in över en miljon kronor. Inom projektet stödjer de även en skola som bl a försetts med bibliotek, övningsböcker och lärarfortbildning. Zebbie Fagerlind och Björn Fagerlind är drivande i projektet och Björn har just avslutat en bok om händelser i Malawi där hela överskottet ska gå till utbildning av barn i det aktuella landet.

Förskolläraren Nsima lagar majsgröt åt barn i Linthipe.

Foto: Fagerlind

Fotbollsturnering för Flicka

En fotbollsturnering för gymnasieelever anordnades av Växjö FN-förening för att uppmäna till stöd för kampanjen Flicka. Turneringen utgjordes av sju lag och de fick in närmare 2 000 kronor till förmån för flickors rättigheter.

– Under turneringens gång så delades även pris ut för bästa fairplay-spelare och vi fick mycket bra respons från ungdomarna. Ett mycket lyckat projekt som jag absolut kan rekommendera för andra FN-föreningar, hälsar Rebecca Zackrisson, styrelseledamot i Växjö FN-förening.

Inspirerande barnkonventionspris

Partille FN-förening fanns på plats med informationsbord och en utställning om barnkonventionen när deras kommun delade ut årets barnkonventionspris i samband med familjedagen. När utmärkelsen instiftades 2009 var det Partille FN-förening som tillsammans med Rädda barnens lokalavdelning blev prisets första pristagare. Årets pristagare, Sigbritt Andreasson, fick det

Förbättra världen. Bli medlem.

FN är den enda organisation som dagligen motarbetar världens problem på ett globalt plan. Men det sker inte automatiskt. Vi behöver ditt medlemskap för att göra FN bättre och starkare.

”Jag gillar att FN-förbundet jobbar med hela bredden av globala frågor.”

CAROLINA KLÜFT
Medlem i Svenska FN-förbundet

SKRIV TILL LANDET RUNT:

Redaktör: Eva Brattander
E-post: eva.brattander@fn.se
Telefon: 08-462 25 53

Dags för FN-forum!

Ett nytt FN-forum äger rum den 10-11 maj i Finlandshuset i Stockholm. Forumet är en nationell mötesplats som arrangeras av FN-förbundet för alla som är intresserade av FN-frågor. Läs mer på fn.se

UNg14

FN-förbundets största ungdomsevenemang – UNg14 – är på gång! Den 15-18 maj kommer 70 ungdomar från hela Sverige att samlas i Härnösand för att dela tankar och idéer samt skapa verktyg för sitt engagemang. I samarrangemang med Sida kommer årets tema att vara fred och säkerhet. Klicka dig in på vår hemsida för att läsa mer: www.fn.se/ung och anmäl dig nu innan platserna tar slut!

Seminarium i Stockholm

På FN:s dag mot rasism den 21 mars arrangerar FN-förbundet seminariet *Promoting ethnic diversity at the labor market – what can Sweden learn from the United States?* Tid: kl 10.00-12.30 (kaffe från 9.30). Plats: Medelhavsmuséet, Fredsgatan 2, Stockholm. Seminariet hålls på engelska.

Seminarium i Tyringe

Som en del av Europaforum i Hässleholm arrangerar FN-förbundet den 23 mars ett seminarium om *FN, EU och Skyldighet att skydda*. Det hålls på kurhotellet i Tyringe kl 16-17 och medverkar gör H E Jean-Pierre Lacroix, Frankrikes ambassadör; Olle Schmidt (FP), Europaparlamentariker; Maria Strömvik, Lunds Universitet samt Aleksander Gabelic, FN-förbundet. Moderator: Alex Buskie.

Kommande ABC-kurser

15 mars: B-kurs i Malmö kl 9-16. Om globalt utvecklingsarbete och FN:s utvecklingsmål.
5 april: A-kurs i Stockholm kl 9.30-16. Grundkurs om FN.
26 april: B-kurs i Stockholm. Om globalt utvecklingsarbete och FN:s utvecklingsmål. Läs mer och anmäl dig på fn.se/utbildning!

Inspirationsträff

Den 29 mars är det inspirationsträff för FN-föreningarna i Göteborgs och Bohusläns FN-distrikt, Hallands läns FN-distrikt, Skaraborgs FN-distrikt, Värmlands läns FN-distrikt och Älvsborgs läns FN-distrikt. Väl mött!

Nya millenniemåls-ambassadörer sökes!

Är du intresserad av globalt utvecklingsarbete, FN:s utvecklingsmål och Post-2015? Passa på! Just nu söker FN-förbundet nya millenniemålsambassadörer för hösten 2014 och våren 2015. Du måste vara medlem i FN-förbundet, i åldern 18-26 år och brinna för utvecklingsfrågor. För att få det här hedersuppdraget måste du även kunna närvara vid en utbildning i Stockholm 15-17 augusti. Sista ansökningsdag är 4 april. Läs mer på fn.se/millenniemalsambassador. Har du frågor, kontakta Berith Granath: berith.granath@fn.se

Nya kampanj-ambassadörer sökes!

Är du intresserad av att engagera dig för flickors rättigheter, för att barn ska kunna gå i skolan och för en värld utan minor? Passa i så fall på att söka till att bli kampanjambassadör! Ditt uppdrag blir att delta i och arrangera olika aktiviteter för att sprida kunskap om våra kampanjer Flicka, Skolmat blir kunskap och Röj en mina. En obligatorisk helgutbildning i slutet av augusti ingår samt material och

stöd från FN-förbundet. Alla medlemmar över 18 år är varmt välkomna att ansöka, sista ansökningsdag är 4 april. Se fn.se/kampanjambassador. Frågor besvaras av Carolina Given-Sjölander: carolina.given.sjolander@fn.se

Making Change Happen

Beställ den spännande skriften *Making Change Happen – enhancing the UN's contributions to development!* Budskapet är tydligt – FN bör reformeras men frågan är hur? Beställ på fn.se/butik.

Lärarseminarium

I samband med FN-rollspelet SweMUN arrangerar FN-förbundet och Den Globala Skolan ett lärarseminarium den 1 april kl 12.00-16.30 i Söderköping. På seminariet får du som är lärare ta del av pedagogiska övningar kring globala frågor och ett helt nytt skolmaterial med utgångspunkt i konflikten i DR Kongo. Du får även chansen att höra Margot Wallström tala och se det pågående FN-rollspelet på Nyströmska skolan. Anmäl dig senast 25/3 på Den Globala Skolans hemsida eller kontakta oss via www.fn.se/swemun

Nytt från Världskoll

Vill du, din FN-förening eller ditt distrikt ha tips på hur ni kan arbeta med projektet Världskoll? På www.fn.se/varldskoll kan du ladda ner Världskolls kampanjpaket fyllt med inspiration och idéer!

teologiska
högskolan
stockholm

**ÖPPET HUS
21 MARS**

**Mänskliga
rättigheter**

Teologiska högskolan Stockholm

Kandidat- och masterprogram i mänskliga rättigheter

Fristående kurser • Uppdragsutbildning

Tänk THS!

Sista ansökningsdag 15 april

Teologiska högskolan Stockholm • Åkeshovsv. 29, 168 39 Bromma • Tel 08-564 357 00 • www.ths.se

ALEKSANDER GABELIC
ORDFÖRANDE I SVENSKA FN-FÖRBUNDET:

STÖD FOLKET I SYRIEN!

Situationen i Syrien är förfärlig. Konflikten har nu pågått i tre år. Antalet döda och människor som tvingas in i flyktingkap stiger för varje dag.

Bortom alla tragedier har kriget i Syrien också skadat FN:s trovärdighet. FN:s säkerhetsråd har inte tagit sitt ansvar. Ryssland och Kina bär den största skulden. FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon presenterade nyligen en rapport om barnens situation. Det är skrämmande läsning om brutalitet och våld som riktas mot barn.

Samtidigt bedriver FN tillsammans med flera hjälporganisationer en omfattande verksamhet i grannländerna för att underlätta för flyktingarna. Det är bra men det räcker inte. FN-förbundet har under hela konflikten i Syrien krävt att FN:s medlemsländer tar sitt ansvar genom att använda FN:s generalförsamling, skapa en humanitär korridor och en flygförbudszon och placera FN-soldater i grannländerna.

De misstag som gjordes under 1990-talet med fredsavtalet i Dayton för Bosnien är viktiga att ta lärdom av. Fred måste byggas på mer än enbart en stilleståndsöverenskommelse. Misstro mellan människor kommer att leva i flera generationer. I Syrien krävs en ny och modern konstitution och långsiktighet i synnerhet när det finns så många folkgrupper och minoriteter och därtill extrema

grupperingar från andra länder. Skydd för minoriteter är avgörande för varaktig fred.

Alla parter som är inblandade eller har intressen i Syrienkonflikten måste vara med i fredsförhandlingarna. Kofi Annan påtalade när han lämnade sitt medlaruppdrag 2012 att Iran och andra måste vara med. Ban Ki-moon försökte inför fredsmötet i Genève bjuda in Iran. Dessvärre misslyckades det.

Syrien har blivit en spelplan för intressen som bedriver krig genom ombud på miljontals människors bekostnad. Det måste få ett slut genom att världens ledare tar sitt ansvar. Risken är annars stor att flyktingströmmar kommer att skapa än större spänningar i grannländerna och dessutom i många länder i Europa som tar emot flyende från Syrien. Vi kan inte stänga av tv:n och tro att Syrien får klara sig självt.

Solidaritet har inga religiösa eller etniska gränser. Alla människor är lika mycket värda. Bakom siffrorna över drabbade i Syrien finns enskilda individer och öden. Hur svårt, frustrerande och hopplöst det än är får vi inte svika människorna i Syrien. Vi måste orka bry oss och göra vad vi kan genom att samla in pengar till humanitär hjälp och fortsätta att bilda opinion för en politisk lösning och hållbar fred med hjälp av FN.

Nästa nummer

...av Världshorisont kommer ut den 30 maj och ska handla om multilateralt utvecklings-samarbete – d v s det bistånd som kanaliseras genom organisationer som FN, EU och Världsbanken.

Sverige är en viktig aktör på området och kanaliserar ungefär hälften av sitt bistånd via multilaterala organisationer. Sverige ger mycket stora bidrag till bl a FN:s flyktingorgan UNHCR, livsmedelsprogrammet WFP, barnfonden UNICEF och befolkningsfonden UNFPA vilket också ger oss stort inflytande i dessa organisationers styrelser. Hur FN arbetar med utveckling ute i världen är därför viktigt både för svenska skattebetalare och för de miljontals fattiga människor som drar nytta av utvecklingsinsatserna.

Foto: UNFPA/Roar Bakke Sørensen

Beställ gärna extra ex av Världshorisont och använd tidningarna för att hjälpa till att sprida kunskap och engagemang för globala frågor! Tio ex kostar bara 190 kr plus porto för FN-förbundets medlemmar. Mejla din beställning till vardshorisont@fn.se.

Carolina Klüft

Medlem i Svenska FN-förbundet

Tack till Svenska PostkodLotteriet som stödjer
vår katastrofinsamling till Syrien.

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

Insamlade medel går
till Insamlingsstiftelsen
FN-fonden och dess
90-konto (pg 90 00 79-5)

EN
BÄTTRE
VÄRLD

Ge mat. Rädda liv!

Miljontals människor är på flykt från inbördeskrigets fasor i Syrien. Under svåra förhållanden och hunger försöker de överleva. FNs livsmedelsprogram når nu ut med mat till både Syrien och kringliggande flyktingläger. Ditt bidrag gör skillnad!

Skänk
50:-

sms:a SYRIEN
till 72 909

Skänk
125:-

sms:a SYRIEN125
till 72 909

Skänk
direkt